

คู่มือความปลอดภัยการใช้รถ Forklift

หลักในการปฏิบัติตามคู่มือความปลอดภัยการใช้รถ Forklift ดังนี้

1. ขับรถยกต้องเป็นผู้ที่ได้รับอนุญาตและผ่านการอบรมอย่างถูกต้องเท่านั้น

2. ก่อนเริ่มงานควรตรวจสอบสภาพของรถและในกรณีพบความเสียหายให้แจ้งหัวหน้างานทันที

3. คาดเข็มขัดนิรภัยทุกครั้งขณะที่ขับรถ

4. ก่อนที่จะทำการสตาร์ทเครื่องต้องดึงเบรคมือ และปลดเกียร์ว่างเสียก่อน

5. ต้องปฏิบัติตามกฎจราจรในการขับขี่ แล้ใช้อัตราความเร็วที่ตรงงานนั้น ๆ กำหนดไว้

6. อย่าออกรถหรือหยุดรถทันทีทันใด

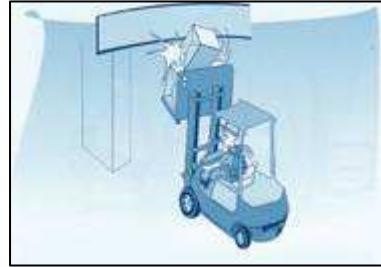
7. ต้องขับรถทิ้งระยะห่างจากคันหน้าในระยะที่ปลอดภัย

8. เวลาขับรถสวนกันต้องเผื่อระยะห่างระหว่างรถให้เพียงพอ

9. ก่อนขับรถลอดผ่านที่ใด ๆ ผู้ขับต้องแน่ใจว่าสามารถขับลอดผ่านได้อย่างปลอดภัย

10. เพื่อความปลอดภัยก่อนเลี้ยว ถึงทางแยกหรือถอยหลังต้องให้สัญญาณแตรทุกครั้ง

11. เมื่อขับรถยกขึ้นเนินโดยมีของบรรทุกอยู่ ให้ขับรถไปข้างหน้า ในกรณีที่มอง
ข้างหน้า ไม่เห็นเนื่องจากของที่บรรทุกบังสายตา
คนขับต้องมีเจ้าหน้าที่คอยบอกทางอยู่ด้านหน้า
เสมอ

12. เมื่อขับรถยกลงเนิน โดยมีของบรรทุกอยู่ ให้ขับรถถอยหลัง เมื่อลงเนินเสมอ

13. การขับรถยกข้ามทางรถไฟต้องไปช้า ๆ เป็นแนวเตียง

14. ขับรถช้า ๆ เมื่อผ่านทางที่เปียกชื้น

15. ขณะขับรถอย่าขึ้นมือ หรือเท้าออกไปเกินส่วนที่เป็นเสาของรถ

16. ห้ามขับรถยกในขณะที่มีอาการง่วง มึนงงหรืออยู่ในอาการเมา

17. ห้ามยกสูงค้างไว้ในกรณีวิ่งรถเปล่า

18. ควรมีแผ่นป้ายบอกเตือนความปลอดภัยในแต่ละจุด

19. เลือกใช้ Pallet ให้เหมาะสมกับของที่จะยก

20. ตั้งระยะความกว้างของงาให้เหมาะสม

21. ต้องมั่นใจว่าวัสดุสิ่งของที่บรรทุกอยู่บน Pallet ที่ปลอดภัยและบรรทุกอยู่ในสภาพที่มั่นคง ก่อนขับเคลื่อนรถยก

22. เมื่อบรรทุกของและนำรถออกอย่าวิ่งยกสูงควรให้ระดับงาสู่จากพื้นผิวประมาณ 8 นิ้ว

23. อย่ายกของที่บรรทุกไว้สูงขณะที่รถยกวิ่งผ่านพื้นที่ลาดเอียงต่างระดับ

24. ห้ามยกของหรือขับรถโดยการเอียงเกินไปทางด้านหน้ารถ

25. ห้ามใช้รถยกคันวัสดุสิ่งของ

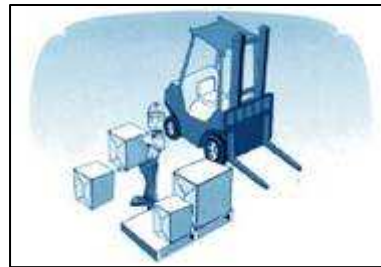
26. ในขณะที่ยกของขึ้นหรือลงควรทำอย่างระวังเพื่อป้องกันการเสียหายและอันตรายที่จะเกิดขึ้น

27. ห้ามยกของถ้ำรดยกไม่อยู่บนพื้นระดับเพราะจะทำให้เกิดอุบัติเหตุขึ้นได้

28. ห้ามบรรทุกของสูงหรือมีน้ำหนักของเกินอัตรากำลังของรถ ตามรุ่นที่ระบุไว้

29. ถ้ำของบรรทุกมีขนาดใหญ่ไม่สามารถมองเห็นข้างหน้าได้ควรขับรถถอยหลัง

30. ห้ามมิให้ผู้ใดขึ้น หรือเดินผ่านใต้เงารถยก

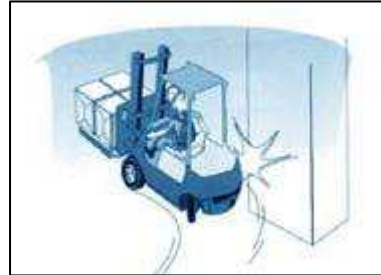
31. ใช้ตะแกรงกั้นของและหลังคานิรภัยสำหรับการใช้งานยกของสูง ๆ

32. หลีกเลียงการที่จะทำให้เสียการทรงตัว

33. ระวางท้ายปัด

34. ห้ามใช้รถยกแทนลิฟท์

35. ห้ามใช้รถยกขับแข่งกัน

36. ห้ามใช้รถยกเป็นรถรับส่งผู้โดยสาร

37. ขณะจอดอยู่กับที่ ต้องลดงาลงวางติดกับพื้นก่อนทุกครั้ง

38. ห้ามสูบบุหรี่ และต้องดับเครื่องยนต์ทุกครั้งที่มีการเติมน้ำมัน

39. ตรวจตรารถยกเมื่อเลิกงาน

40. ไฟส่องสว่างและไฟสัญญาณต่าง ๆ ต้องอยู่ในสภาพที่ใช้งานได้

41. เรียนรู้เกี่ยวกับรถยกให้มากที่สุดและท่านจะสะดวกใจ

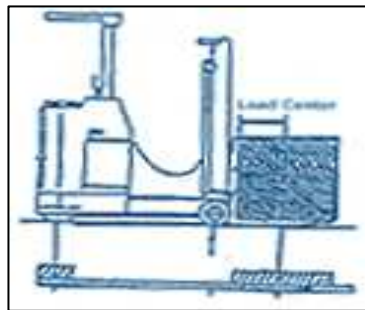

ประเภทรถยก

การแบ่งประเภทรถยก ตามมาตรฐาน โดยทั่วไปจะใช้ลักษณะของการใช้งาน และลักษณะของต้นกำลังเป็นตัวกำหนดประเภทของรถยก สามารถแบ่งออกได้ 2 ลักษณะ คือ

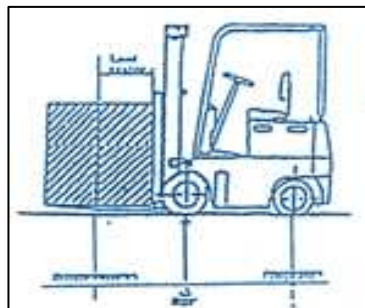
1. แบ่งตามลักษณะการใช้งาน สามารถแบ่งได้ 2 ประเภท คือ

1.1 ประเภทยืนขับ (REACH TRUCK)

ส่วนใหญ่จะเป็นรถยกไฟฟ้า เหมาะสำหรับการใช้งานในพื้นที่เรียบ แคมหรือชั้นเก็บของสูง ความสามารถในการยกน้ำหนักได้น้อย ส่วนมากจะไม่เกิน 2,000 กก.

1.2 ประเภทนั่งขับ (COUNTER BALANCED)

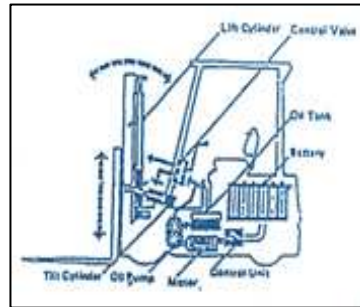

เป็นรถยกที่ถูกรออกแบบมาให้ใช้กับงานบรรทุกของหนัก ตั้งแต่ขนาดบรรทุก 4,000 กก. แต่จะยกได้ไม่สูงมากนัก ก็จะน้อยกว่าประเภท REACH TRUCK เหมาะกับพื้นที่กว้าง ๆ และไม่รีบนัก

2. แบ่งตามลักษณะของต้นกำลัง

2.1 BATTERY FORKLIFT

คือ รถยกที่ใช้มอเตอร์ไฟฟ้าเป็นต้นกำลัง โดยมอเตอร์ไฟฟ้าจะใช้กระแสไฟฟ้าเป็นพลังงานขับเคลื่อนมอเตอร์ สถานที่โล่งแจ้ง อากาศถ่ายเทสะดวก สถานที่ทำงานอยู่ห่างไกลชุมชน

ENGINE FORKLIFT ยังมีข้อพิจารณาการเลือกใช้เลือกซื้อให้เหมาะสมกับงานและสถานที่ คือระบบส่งกำลังซึ่งมี 2 แบบ คือ

- แบบใช้คลัทช์ (CLUTCH DISC)
- แบบใช้ทอร์ค คอนเวอร์เตอร์ (TORQ CONVERTER)

ความหมายของโค้ดรถยก

เพื่อประโยชน์ในการเก็บข้อมูลและทำประวัติตลอดจนการซ่อมแซมบำรุงรถยก รวมทั้งการจัดซื้ออะไหล่ต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง จึงควรรู้ความหมายของโค้ดรถยกดังต่อไปนี้ คือ

V45 ความสูงของเสา

30 ความสามารถในการยกวัสดุสิ่งของ 3 ตัน

FD รถยกประเภทเครื่องยนต์ดีเซล (Diesel)

FG เครื่องยนต์เบนซิน (Gasoline)

FB ใช้แบตเตอรี่เป็นพลังงาน (Electric)

ความสามารถในการยกวัสดุสิ่งของ

10 ขนาด 1 ตัน

15 ขนาด 1.5 ตัน

20 ขนาด 2 ตัน

25 ขนาด 2.5 ตัน

30 ขนาด 3 ตัน

ความสูงของเสา

V30 สูง 3 เมตร

V45 สูง 4.5 เมตร

การบำรุงรักษาประจำวัน

ก่อนติดเครื่อง

1. ตรวจสอบความสะอาดภายนอก
2. ตรวจสอบระดับน้ำในหม้อน้ำและหม้อพักน้ำ
3. ตรวจสอบระดับน้ำมันเครื่อง
4. ตรวจสอบระดับน้ำมันเชื้อเพลิง
5. ตรวจสอบระดับน้ำมันเกียร์อัตโนมัติ
6. ตรวจสอบระดับน้ำมันไฮดรอลิก
7. ตรวจสอบระดับน้ำมันเกียร์พวงมาลัย
8. ตรวจสอบระดับน้ำมันเบรก
9. ตรวจสอบระดับน้ำกลั่นแบตเตอรี่

10. ตรวจสอบความตึงของสายพานเครื่องยนต์
11. ตรวจสอบการทำงานของเบรกมือและขาเบรก
12. ตรวจสอบสัญญาณไฟเลี้ยว ไฟถอยหลัง ไฟส่องสว่างและสัญญาณแตร
13. ตรวจสอบสภาพความตึงของโซ่ยกของ
14. ตรวจสอบสภาพยาง
15. ตรวจสอบวัดลมยางและเติมให้ได้แรงดันตามที่กำหนดไว้
16. ตรวจสอบรอยรั่วซึมตามจุดต่าง ๆ

หลังติดเครื่อง

1. ตรวจสอบเช็คว่ามีเสียงดังผิดปกติจากเครื่องยนต์หรือไม่
2. ตรวจสอบดูไฟที่หน้าปัดดับหมดหรือไม่
3. ตรวจสอบระยะฟรีของพวงมาลัยและการบังคับเลี้ยว
4. ตรวจสอบการทำงานของชุดควบคุมอุปกรณ์ยกกว่าทำงานเรียบร็อยหรือไม่

หลังการใช้งานขณะเครื่องยนต์ยังติดอยู่

1. จอดรถในสถานที่จอดที่กำหนดไว้
2. ลดงาของรถให้อยู่ในแนวราบกับพื้นโรงงาน
3. ถีอกเบรคมือให้เรียบร้อย
4. ห่อถื่นตามจุดต่าง ๆ ให้เรียบร้อย เช่น โซยกของ ชุดแผ่นทองเหลืองหลังเสา
5. ตรวจเช็คดูการรั่วซึมจากการใช้งาน เช่น น้ำมันไฮดรอลิก น้ำมันเกียร์ น้ำมันเครื่อง และน้ำในหม้อน้ำ
6. ตรวจเช็คฟังเสียงว่ามีเสียงอะไรผิดปกติหรือไม่
7. หลังจากการใช้งาน ควรปล่อยให้เครื่องยนต์เดินเบาในตำแหน่งเกียร์ว่างประมาณ 3 นาที จึงค่อยดับเครื่องยนต์

หลังดับเครื่องยนต์

1. เติมน้ำมันให้เต็มถึงเพื่อพร้อมการใช้งานในวันต่อไป
2. ปลดเกียร์ว่างไว้เสมอ และดึงลูกกุญแจรถออกเก็บยังที่เก็บ

โครงสร้างรถยก

รถยก (FORKLIFT TRUCK) เป็นรถบรรทุกประเภทหนึ่ง ที่ใช้เคลื่อนย้ายวัสดุสิ่งของจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง โดยได้ติดตั้งอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพการใช้งาน งานในโรงงานหรือในบริเวณพื้นที่แคบ ๆ จุดประสงค์หลักก็คือ ยกวัสดุสิ่งของขึ้นสูงไม่เหมาะกับการเคลื่อนย้ายเป็นระยะทางไกล ๆ ซึ่งผู้ใช้งานหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง จำเป็นต้องเรียนรู้ลักษณะหน้าที่ของโครงสร้างและส่วนประกอบที่สำคัญของรถยก ดังนี้

1. โครงรถ (FRAME)

เป็นอุปกรณ์หลัก ใช้เป็นที่ติดตั้งอุปกรณ์ต่าง ๆ ของรถยกซึ่งทำมาจากเหล็กพับขึ้นรูป มีความหนาประมาณ 1 - 2 มิลลิเมตร

2. เสา (MAST)

คือ รางเลื่อนสำหรับให้เงา (FORK) เลื่อนขึ้นลงเป็นที่ติดตั้งระบบไฮดรอลิก และโซ่ที่ใช้สำหรับยกของ เสารางเลื่อนได้ถูกแบ่งเป็นตอน โดยปกติแล้วเสารางเลื่อนของรถยกทั่ว ๆ ไปจะมี 2 ตอน แต่บางครั้งเพื่อความเหมาะสมกับลักษณะของงานบางประเภทแล้วจึงออกแบบให้มี 3 ตอนเช่น งานบรรทุกของเข้าตู้คอนเทนเนอร์ เป็นต้น

3. โซ่ (CHAIN)

ทำหน้าที่ยกน้ำหนักของวัสดุสิ่งของให้เลื่อนขึ้นลงตามเสา โดยปกติจะมี 2 เส้นหรือ 4 เส้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจำนวนเสา

4. งา (FORK)

ทำหน้าที่รับน้ำหนักของวัสดุสิ่งของที่จะยก เป็นอุปกรณ์ที่ทำมาจากเหล็กหล่อชนิดพิเศษใช้สอดเข้าไปเพื่อการบรรทุกวัสดุสิ่งของต่าง ๆ นอกจากนี้ยังสามารถถอดเปลี่ยนเป็นแบบอื่น ๆ ได้ขึ้นอยู่กับลักษณะการใช้งานของแต่ละประเภท

5. ล้อหน้า (FRONT WHEEL)

โดยลักษณะของการใช้งานแล้วล้อหน้าจะทำหน้าที่รับน้ำหนักบรรทุกทั้งหมด รับน้ำหนักของตัวรถ และยังเป็นล้อที่ต้องออกกำลังขับเคลื่อนรวมทั้งเบรกอีกด้วย ดังนั้นล้อหน้าจึงถูกออกแบบให้มีขนาดใหญ่กว่าล้อหลัง

6. ล้อหลัง (REAR WHEEL)

มีหน้าที่หลักเพื่อการบังคับเลี้ยว และจะมีขนาดเล็กกว่าล้อหน้าเพื่อความสะดวกในการบังคับเลี้ยว

7. แผงก้น (BACKREST)

ทำหน้าที่เป็นแผงก้นวัสดุสิ่งของเวลายกสูง เป็นที่พิงของวัสดุสิ่งของเวลา ยกทำให้ไม่ตกหล่น

8. หลังคา (OVERHEAD GUARD)

เป็นอุปกรณ์มาตรฐานมีหน้าที่ป้องกันอันตรายให้กับผู้ขับขี่ และป้องกันไม่ให้สัมภาระที่ยกตกลงใส่ผู้ขับขี่ในขณะที่ยกวัสดุสิ่งของขึ้นสูง ๆ

9. ฝาครอบเครื่องยนต์ (ENGINE HOOD)

เป็นอุปกรณ์ช่วยป้องกันความร้อนตลอดจนเก็บเสียงเครื่องยนต์ และยังเป็นที่สำคัญติดตั้งเก๊าอี้ที่นั่งคนขับ

10. น้ำหนักถ่วงท้ายรถ (COUNTER WEIGHT)

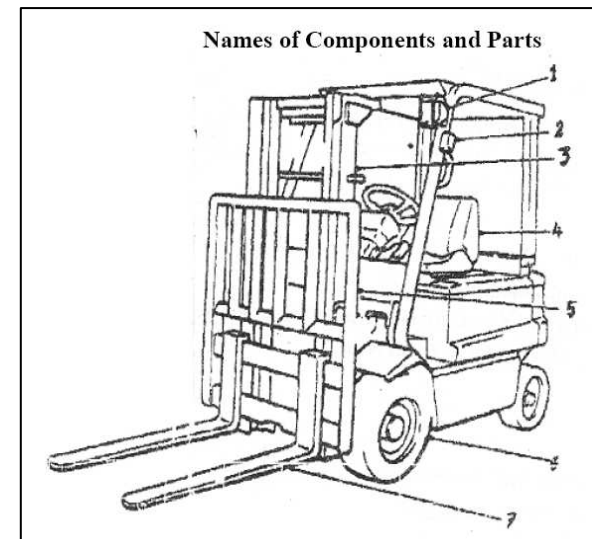
ทำหน้าที่ถ่วงน้ำหนักของการบรรทุกด้านท้ายรถ เพื่อให้ท้ายรถกระดกในขณะบรรทุกวัสดุสิ่งของต่าง ๆ

การขับขีรถฟอร์คลิฟท์ (Forklift)

อย่างถูกต้องและปลอดภัย และการบำรุงรักษา

ส่วนประกอบของรถฟอร์คลิฟท์

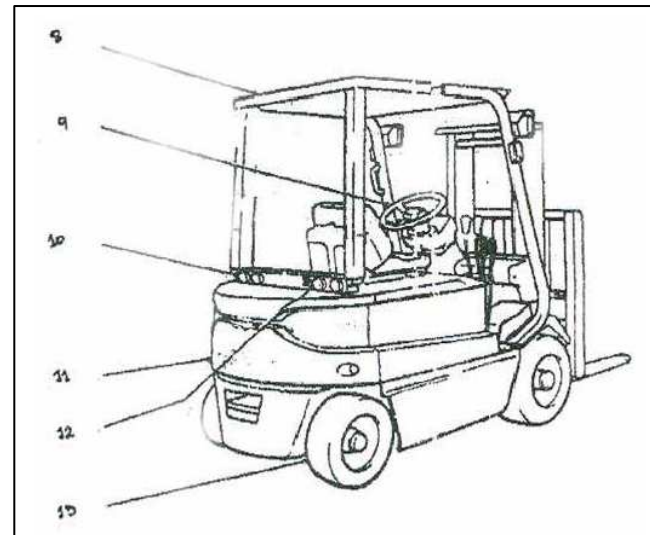
1. ไฟหน้า
2. ไฟเลี้ยว
3. เสาสไลด์ในการยกขึ้นลงของงา
4. เบาะนั่งคนขับ
5. โครงเหล็กประคองตะกร้าหรือสิ่งของที่ทำการยก
6. ยางหน้า
7. งาสำหรับยกของ

การขับขี่รถฟอร์คลิฟท์ (Forklift) อย่างถูกต้องและปลอดภัย และการบำรุงรักษา

ส่วนประกอบของรถฟอร์คลิฟท์

8. หลังคาโครงเหล็กป้องกันของที่ยกหล่นใส่คนขับ
9. พวงมาลัยขับเคลื่อน
10. ไฟเบรก
11. เหล็กน้ำหนักรถ
12. ไฟถอยหลัง
13. ล้อยางหลัง

การขับขีรถฟอร์คลิฟท์ (Forklift)

อย่างถูกต้องและปลอดภัย และการบำรุงรักษา

ชื่ออุปกรณ์ควบคุม และตำแหน่ง

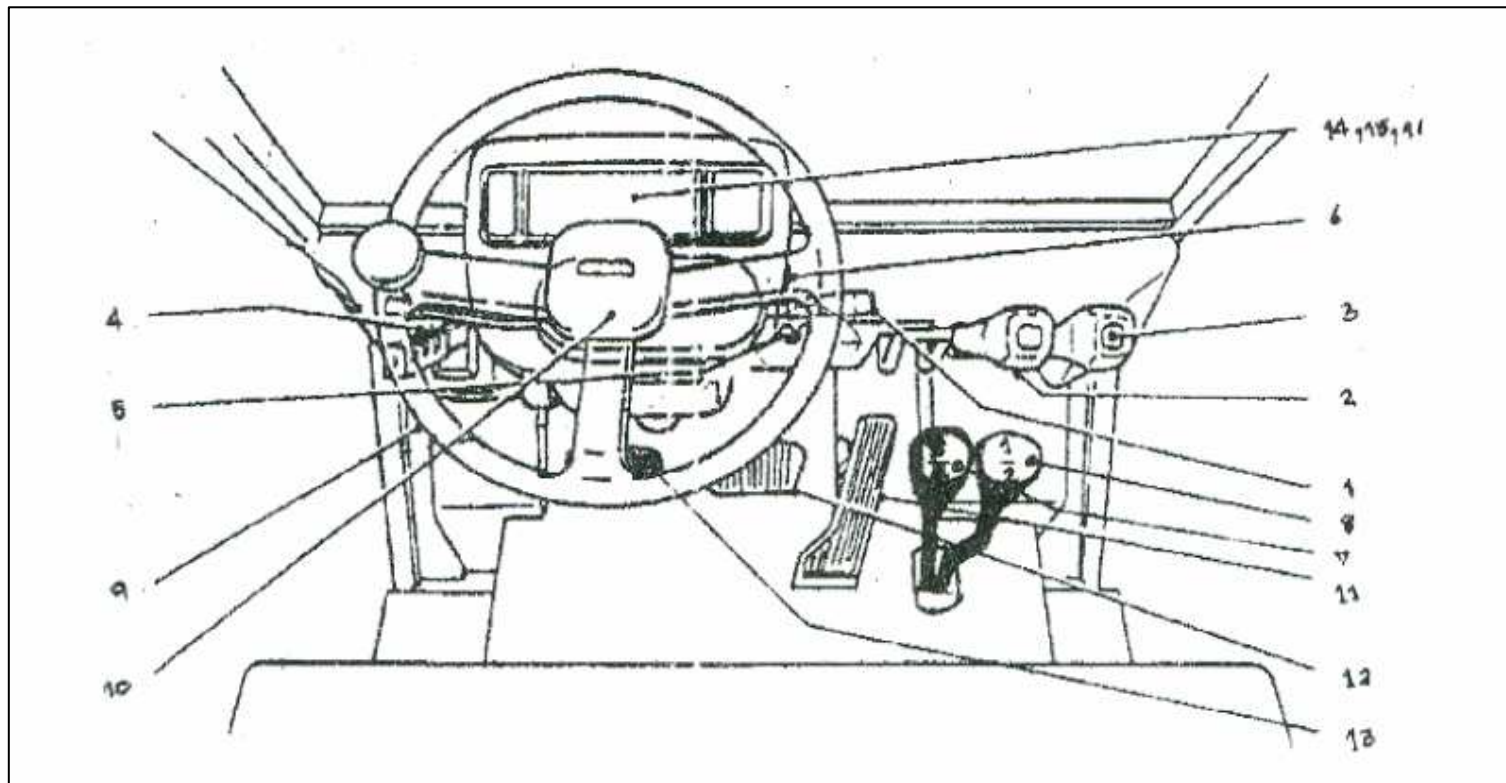
1. คันโยกสวิตช์ไฟเลี้ยว
2. คันโยกสำหรับยกขึ้นยกลง
3. คันโยกสำหรับเอียงหรือกระดก
4. คันเบรกมือ
5. สวิตช์ไฟแสงสว่าง
6. สวิตช์กุญแจสำหรับปิด-เปิด
7. คันโยกสำหรับให้รถวิ่งไปข้างหน้า หรือถอยหลัง
8. คันโยกสำหรับบังคับระดับความเร็ว
9. พวงมาลัยขับเคลื่อน

การขับขีรถฟอร์คลิฟท์ (Forklift)

อย่างถูกต้องและปลอดภัย และการบำรุงรักษา

ชื่ออุปกรณ์ควบคุม และตำแหน่ง

10. สวิตช์กดเตรขอทางหรือระวังอันตราย
11. คันเร่ง
12. เบรกห้ามล้อ
13. คลัทช์
14. หน้าจอแสดงอุณหภูมิ
15. หน้าจอแสดงระดับน้ำมัน
16. หน้าจอแสดงระยะทางในการใช้งาน
17. ฝาเปิด-ปิดถังน้ำมัน

ความปลอดภัยในการใช้รถฟอร์คลิฟท์

การใช้รถยกอย่างปลอดภัย

1. ไม่ควรใช้รถยกเป็นรถรับส่งผู้โดยสาร ยกเว้นเสียแต่ว่ามีเป็นที่ปลอดภัยติดกับงายกของและแบบนี้ต้องมีราวกันตก
2. ควรหลีกเลี่ยงการยกของเกินอัตรากำลังที่รุ่นของรถได้ระบุไว้
3. ควรจัดวางงาให้มีขนาดความกว้างเท่ากับของที่จะยกเพื่อรักษาสภาพสมดุลย์ที่ดีที่สุด
4. เพื่อสะดวกในการใช้รถควรจัดชุดของแผ่นรองยก (Pellet) ให้มีขนาดที่เหมาะสมเพื่อสะดวก ในการใช้จะได้ไม่ต้องจัดงาบ่อยครั้ง
5. ห้ามยกของหรือขับรถยกโดยการเอียงงานไปทางด้านหน้ารถเพราะอาจจะทำให้เกิดอันตรายกับ เพื่อนร่วมงานได้
6. ในขณะที่ยกของขึ้นและลง ควรทำอย่างระมัดระวัง เพื่อป้องกันการเสียหายของสิ่งของ
7. ห้ามยกของ ถ้าวางยกไม่อยู่บนพื้นระดับที่จะทำการยกได้ เพราะอาจทำให้เกิดอุบัติเหตุได้

8. ในขณะที่เคลื่อนย้ายของไปข้างหน้าหรือหลังควรให้ชิ้นงานอยู่สูงกว่าพื้นระดับประมาณ 8 นิ้ว
9. ถ้าของที่บรรทุกมีขนาดใหญ่ไม่สามารถมองเห็นข้างหน้าได้ ควรจะขับรถถอยหลัง
10. เมื่อขับรถขึ้นเนินขณะที่มีของบรรทุกอยู่ ให้ขับเคลื่อนหน้าขึ้นเนิน แต่เวลาลงเนินให้ขับรถถอยหลังลง
11. เมื่อขับรถขึ้นเนินโดยไม่มีของบรรทุก ให้ขับรถถอยหลังขึ้น เมื่อลงเนินให้ขับเคลื่อนหน้า
12. ก่อนที่จะทำการสตาร์ทเครื่องต้องดึงเบรกมือและปลดเกียร์ว่างเสียก่อน
13. ก่อนเลี้ยวรถต้องดูว่าข้างหน้าซ้าย และขวามีคนหรือรถสวนมาหรือไม่ เพื่อความปลอดภัย
14. ห้ามยกของที่มีน้ำหนักมากอยู่ในระดับสูงเป็นเวลานานๆ
15. ต้องขับรถทิ้งระยะห่างจากคันหน้าในระยะที่ปลอดภัย
16. ต้องชลอความเร็วรถและต้องให้สัญญาณแตร เมื่อถึงทางแยกที่บริเวณที่มองไม่เห็นข้างหน้า

17. ผู้ขับขี่ต้องได้รับการฝึกหัดขับอย่างถูกต้องปลอดภัย
18. เวลาขับรถ ห้ามขับหยอกล้อกับพนักงานด้วยกัน เพราะอาจทำให้เกิดอันตรายได้
19. ก่อนที่จะขับรถลอดผ่านที่ใด ผู้ขับต้องแน่ใจว่าสามารถขับลอดผ่านไปได้โดยปลอดภัย
20. ผู้ขับรถต้องเป็นผู้ที่ได้รับมอบหมาย
21. ควรขับรถตามแนวเส้นที่ดีไว้ภายในโรงงาน
22. ควรมีแผ่นป้ายบอกเตือนความปลอดภัยในแต่ละจุด
23. ดับเครื่องทุกครั้งที่มีการเติมน้ำมัน
24. อย่าใช้รถยกขับแข่งกัน
25. ต้องหมั่นตรวจเช็คของว่ามีสภาพใช้งานที่ดีหรือไม่
26. อย่าออกรถหรือหยุดรถทันทีทันใด
27. ชุดอุปกรณ์ป้องกันอุบัติเหตุต่างๆ ควรจัดให้อยู่ในสภาพเดิม
28. ชุดไฟส่องสว่าง ไฟสัญญาณต่างๆ ต้องอยู่ในสภาพการใช้งานได้

29. การยกของควรจะทดลองยกให้ลอยตัวเพียงเล็กน้อยก่อนเมื่อเห็นว่าปลอดภัยแล้ว
จึงยกขึ้นเต็มที่
30. อย่าสนใจสิ่งสวยงามรอบข้างขณะขับรถ

หากปฏิบัติได้ถูกต้องตามที่ได้กล่าวมาทั้ง 30 ข้อแล้ว อุบัติเหตุที่เกิดจากการขับรถ
ฟอร์คลิฟท์ก็ควรจะ ไม่เกิดเป็นแน่